

An Stoc

Tomár ó máille dá cup i n-easgar.

leabhar II. uimh, VI.

eanáir 7 feabhra, 1920.

dá piginn a luac

An Saoḡal.

"An Meisgeoireacht."

"Bí ag ite agus beir pac opt, bí ag ól agus beir meap opt"—rim pean-focal a cuatamair ariam agus nac veap an leagan a cuipead ar an bpocal. Tuit ré i scailir-eacht an té a cum é sup feapir do dume an pac a beir ari ná an meap bpeige a beap ari de bapir a beir rialmar i oteac an óil. Iy coramair go raib meap an uair úo ar dume a bead cóir, pnapac i oteac opta, cró sup léar do dume meapraa nac é an pac a bead ari i nbeiréad cuire. Dá mbead an pac ari bead meap dá réir ari, agus b'feapir do dume an meap a bead a' dul do le pac a beir ari ná an meap a d'fáspad pocai palama aige.

"Dá Buiréal eile do Bhartley."

Ceapamair nac mbead an t-ugdar ceapc agamir leir an tpeact reo a rspioib mup utugamuir cuapc ar ceann de na tige órta, agus tug. Bí pocaire de feap mór, leiréadac tife ircis ag ól agus rspaimineac do feap éal, eaitte a' leiriméapac agus a' bladar leir. "Tá mipe i nbon dá céad púnt de rppé a tabairt le m'ingim," ari an feap mór. "Cuga leat, le do dá céad púnt," ari an rúmaire, "iy beag a d'air-eodá tpi céad pém a tabairt uair agus iao a leagan amac ar an gclár." "Dá buiréal eile annreo do Bhartley," ari an feap mór. Iy geapir go raib an dá buiréal pluigce. "Bí pur agam-ra," ari an feap mór. "nuair ba beag le raib cuir de na comap-pama. Iy púir duió, a Bhartley, tá mé i nbon tpi céad de rppé a tabairt le m'ingim." "D'féadpá na ceirpe céad pém a déanam de agus gan tú pém a fágail palam," appa Bartley. "Dá buiréal eile annreo do Bhartley," ari an feap mór. D'fáspad tpi iao. "Deamair pmió bpeige agad, a Bhartley, tá mé i nbon na ceirpe céad pém a tabairt de rppé le m'ingim." "Go veimim cáir, agus ní déanpamir amipear de dá ocairnegead an áit leat nac bpeapra na cúis céad pém a comapeam amac." "Dá buiréal eile annreo do Bhartley," ari an feap mór. Sin feap a raib ré i gceirt ari sup cráirdeoir a bí ann, agus má bí reiréan com bupors fá n-a póca nuair a molparde é céapc a déanpad dume eile a raib cáir optu go padadar com cóir leir an éan pionn dá gcapcái i oteac an óil iao?

na sibiní.

Seo tomair ar an léigceoir:
Ní cupim coirce agus ní damim coirce,
Agur ní giorim cpuaé ná rtaéa,
Ní ceannuigim é ac violaim é,
Agur bíonn i gcomnuirde pnap mo cáir a'm.

"B'féirip," appa tupa, "go bpáganm ré de bponntanar é." Ní páganm, baile, tá tú amú, ac tá pibin aige agus bíonn dor ós an baile a' teact cuige de pibul oróce agus ualaig coirce acu nuair nac mbíonn luac an óil acu ar don beatac eile. "Níl loéc ari, a buacaili," adéapfar feap an tpióin,

"tá pib-pe a' tabairt coirce eugam-ra agus tá mipe a' tabairt puḡa na heopna dáoib in 'áit." Tá an uó feirde aige rpeirip i. an paca cáptai. Pnapa raio rpatam ag imipt na gcapcái, agus níl púir cé iy feapir mac le imipt ná mac le ól. Iy geapir go utagann capc optu ari. "Tabairt deoc eile capc," adéapfar dume acu agus b'éapra mé a luac eugad pan oróce amáir-eac." "Ó, deamair bpaon ra teac dá utugá a bfuil de coirce ra tpi dom ari." "Daluis leat agus páig dumm é, agus mup bpágar iy fupurda a fágail ó dume eicin eile—pacamuro pan áit a bfuigmuro é." "A' bfuil aon bpaon eile agad, amáirpe," adéapfar feap an tpióin. "Cá bfuir dom an bfuil nó 'r nac bfuil," adéapfar máirpe. agus imteóca ri a' cópaigeact an buiréal.

na tige ósta.

An pur acá ar pibul iy na pibin i ngan-púir don oligead pan oróce tá uḡdapar an oligir ag luéc na n-órcái é a déanam or comair an lae gléigil. Cup i gcap nac punann coirce a d'feirde fá n-a argaill ag an rúigceoir a' tpióil ar teac an óil ac iy meap ná rim é. Iy oic an pur ocpa a tabairt don bom nó don capall ac iy meap ná rim bean agus clann a fágail d'earbuid bíó. Ní maic ná plámte a d'féadpad an t-óil a déanam do luéc a eaitte, agus ní maic ná plámte a gúior ré dóib ac oipead. Aon dume a leanar do i bpaó téirdeam opoc-épioc ari. An té iy feapir a tugar aipe dá gnota páganm ré a páit le déanam ra paogal acá ann gan camt ar an té nac bfuil tava a' déanam imirde do ac a' carream leir. Agus ar paitéir go mbead airtip po-pada le dul ag an té a mbead capc ari, níl cuir de na gúirtpeada pártá go utuga raio uḡdapar teac órta a beir ag sac uile coirneal iy na bailte beaga ar pur na tife.

[Miceal Ó Máille, go ndéana Dia gápata ari, a rspioib an púira rim tuar, ré bliatna deas ó'póm.]

An Stoc.

locaróeact.

Ó tárla go bfuil dume a bfuil an stoc a dul cuicu tar éis an dáta a raib focta acu go dtí é agus nac bfuil sé d'ionad agamir sgríob ag sac dummé acu, d'iarrpamuis ortu ahois, má sé a d'óil é, an síontús-reata nua a cur eugamir gan aon iarrad eile.

éadrom deas.

Támis feap (Sapanac) irteac i oteac agus dubairt feap an tige i mbéapra le n-a bean neap ime a tabairt do le n-a cuir apáin. Ní raib aon fadóirge ag an Sapanac. Bí an bean a' geaprad an ime agus bí ri a bpaé go leór a tabairt do. Ac dubairt a feap léiti. "Éadrom veap, éadrom veap capc timceall! Iy iomad pur adéapfar feap nac ceapc dá bean a déanam."

Amhrán Dúitce Seoirgeac

amhrán seáin uilleac.

Seán Uilleac (i. Seán Seoirge), ecc.

Tractóna oróce Bealtame,
Ar bealaig—ní nár éleacta mé,
Bí gaot a utuait go láirip
A' dul anáil ó fadóirge oim.
Bí ré veiréannac ra lá,
Iy ní raib aon eolur iy na caltaí 'am,
Agur ní veim i n-linnir beáirpa
Nó go utéirdeac an gclac paol.

Cuimnis mé pan am rim
Ar mo máirip iy ar Biddy ó!
Nac geolóeairip go pártá,
Gan mo tuairis fágail ó dume eicin.
Bí Seán Ó Tuatail taob tál d'iom,
A eait a' báiréact i pú a paogail,
Seapc dubairt ré, "ná déan dána,
Lá gála ar an uirge coirde.

Ní ar ceann an máirpe páma
A bam tú apán ar tpi do paogail,
Ac, rgarce, a' buatac báirpe
Ar an Topán iy do camán 'ao."
Cpoc ré irteac mo yawl
Irteac don Roipin Dub i utip,
Iy ba maic an áit ag báirip
A' tappamc ar Rinn Mlaorle.

Nuair a táimigim un na trága,
Bí páitce ag 'euite dume póm,
Cuair Clanne fadóirge go pártá
Mo báirip tabairt ar an tpiomac ruar.
Cipeá mna' sup páirtí
A' gáirí coir na gcladaca,
Mup páit le Dia iy sup Spáimig
A bí a' teact le cabair cuicu-pan.

Amrim a ceirnegead Seán boct
Cé'n náirpán nó cé'n bunad é,
Ac b'eigean dom-ra tráéa
Ar an tpeam a pime an pean-cáirleán.
Dá mairead Soll Mac Móirpe,
Sampon agus Hercules,
Cé'n gúir a beir acu ar Seoirgig,
Ar na córcái nuair maip Tiobóir ann.

Ar marom lá na máirpeac,
Bí an pampad bpeag, geat agamir,
Topaig an gúan a' dampa
Irteac of ciom na leabta eugamir.
Dá feadap dúitce an bliacag,
Ac b'feapir uom-ra beir 'teannad roip,
Map iy ar áiria a táimig
Mo tpeam-ra go Sapaná.

Seán Uilleac (i. Seán Seoirge) a pime an t-ampan rim tuar. Ar an taob ó tuar (de Dúitce Seoirgeac) a puḡad é ra mbl., 1798 (circa) agus cailléad é tuair-im' ra mbl. 1882 i n-aor a ceirpe mbliad-an agus ceirpe píro. Cailléad a bean (bupúir) le taob an bócair ar an tpioc-paogal. Iy an ocpa a cailléad i. Ó Tiobóir Seoirge ar an gcuillig a puair mé an t-ampan. Sé an Tiobóir acá i gceirt pan ampan Tiobóir na gCáirleán.—f. an Sc.

Seán mac Duibhir an gleanna

Tar féir na féile pádraig 'ran mbliam 1915, fuair Seán ortú ó Oifis an Connaughtaí d'ól go Conamara 'r curú le Colm Ó Sáoira a' bailiú airgid le h-aig eirte na teangan, agus freirim d'ramanna, cuirmeada ceoil, deirdeadaí 'r feireanna a cur ar bun. Tairnig an t-ortú seo le Seán go mór. Da mair leir cuairt a tabairt ar Conamara mar ní raib ré ann ariam nóimé rin.

Ní deapna ré faillige, ac é féin ollú fa comair an bótar, d'éirig le breacaó an lae, tug a cúl o' Oileán deila, a gaird ar an tír mór 'r ar Conamara. Bí ceo trom glar bán ann an lá céana, agus ní raib móran le feiceál ag Seán, ac an bótar a bí ar a gaird amac, nó gur fíoré ré ácaó fobair. Anrim bí an fírian a' fobair aníor amuis toir, agus leir mar bí sí ag aró, bí an ceo trom ag éaló, a' fíapad 'r ag imteact i nganríor don traozáil go dtí n-a tír dút-cair féin. Bí plucaó deataige le feiceál ó curó de na tíghe, nóimé eile ip d'óig liom ag iompóó ar a fíur leapaáa ag brat ar éirge. Bí corpi-dume le feiceál annreo 'r annriúó i bfuó na ngairdanta a' reólaó beirdeac 'r a' fuazáó caoraó, curó eile a' deapcaó fíur 'r tairtu a' fíeacaint a raib caoa i mírg.

Bí tairann na ngaird le cloirteál ar leat-caob na genc, agus glór d'aoime a' bagairt 'r a' fuazairt, agus a' raíóó na ngaird i ndíar na n-eallac. Ar a bealac toir Coir loá ip an líonán bí an ceo glanta, agus gac ní a bí le feiceál, le feiceál aige uairó rin amac. Ní raib teac ná cró le feiceál aige ar a bealac go dtí an líonán, ac amám corpi-ceann an-fada ó céile, cé go raib go leor fean bailai ar an líne seo mar comairta go raib d'aoime ma gcomnairde ann lá de na laeti. Tá an bótar pinte pá bun na genc, agus ip iao féin na cnoic uatbáaca, uatbáaca, áirda le meall-tráca, rputám 'r ríoliteám. Uatu anonn tá cpiatrac bog báirde le gac raíar d'atanna. Uatu anonn go víreac ar a n-aíar atá Cpuac páóraic go deap, cpium, bródaíail a' deapcaó. Taob táll arírt atá cnuic deila, Mal'-pacnige 'r tír an áir le feiceál agao ón áit seo 'r an fíurige móir mar tóramn eatorpu.

Leir mar tá tú d'ól riar tá puóai níor áille, agus raídar níor deir le feiceál agao eugaó aníar. Tá na cnuic ag áróú 'r ag írlú, táir a' d'ól i ndánaet 'r i ndeireact gac móimeáo. Dúir na pléirde na gleanna 'r an raídar breáí álumín cuimne an traozáil ar ceann Seán, 'r níor aríú ré ariam nó go raib ré irtig i mbaile deag an líonán.

Ip baile deag é an líonán, nílím a ráó go bfuil an baile go deap ac deirim go bfuil an áit a bfuil ré deanta ar deir an domam. Dá mberó eap le páíail féaó-parde baile deap, móir a' deanam de. Tá ré ríurde deanta irtig i ngleannatán pléirde ar bpuac fíurige. Caol-fíurige fáda uairó riar, na pléirde tairt tiompall air. Tá ré ráirde nac raib an caol fíurige seo a' teact irtac go dtí an líonán, na céanta bliam nóimé seo, gur coir 'r gur táimig eutac fíurige ar an bfuirige don oirde amám, gur réab pí na cnuic amac nóimpi 'r go ndéapna gameam mín díob, 'r gur clumeáo an tóramn i gceirre ianna an domam an oirde rin.

San amíear mair fíor seo, 'r tá ré le feiceál ag fára fáil gur fíor, ip ion-gantac an neap atá ag an bfuirige, ac nac iongantac na rin cuimáca de?

Siopaí deaga d'aoira ip mó atá ar an líonán—riopaí óil deagna ar fáo. . . . Bí oíeam deag eile le feiceál ar an líonán an lá céana, oíeam a bí go fuapac a' deapcaó. Oíeam gailloa a táimig tar leat le n-a ngoile a páíail ar air, nó leir an d'ac glar burde a bí oíeu a' d'úir.

Ní raib Seán i bfuó ar an líonán nó go raib na pléir go gnoiteac 'r go haíreac ma díar, a' caint leir na d'aoime a raib Seán a' caint leo, ag iarrad páirnéire páíail céaro a bí ré a' ráó. Bí ré a' caint na fíurige, bí a' páit annrim. Ip pío-ferman atá ann go cinte. Com luat ip bí fíurim bíó itte 'r a' ríit leirge aige, tug ré a' cúl don líonán 'r agair ar an gClocán. lean na pléir d'úba é amac tamall den bótar. D'úirig ré a' potar go cpiaró fuar bótar an cnuic, ac bí an bótar com dian rin go mb'éigean d'ó an curó ip mó de a' fíurad, nó gur fíoré ré mullac an cnuic. Ip airtac uaigneac an áit é seo ón líonán go mullac an cnuic. Níl dume ná deaparde de ná deatac le feiceál agao, ac tá raídar álumín náíurac le feiceál agao ar 'caon taob díot. Tá an caol fíurige tíor fíur, Dun Dóirca, go d'úba, d'úba, d'ána ar an taob táll, tá na pléirde móra le t'air, fíur, or d'ó cionn, 'r tairt tiompall oir. Corpi-fíuríail le feiceál agao ar na b'áiríga d'ána a' macnar 'r a' deanam bóig-le-fíurim. Canlar deaga, deaga a' t'óirí-léim níg go bródaíail ar b'áirí na d'otom, patairí uirge ag imteact 'r ag eiteall ma ríatái le céile ó tuim bogáin go tuim bogáin, fuaim 'r tóramn a' fíurí ríatán le cloirteál i bfuó uair. Creabair ip ceapca fíuríag a' gíatáigil 'r coirí fíuríag a' glaoac i meap na cíbe. Lacaí fíur-aine a' feadaíann annreo 'r annriúó ip na linnreaca agus ip na lag-póiríag. Má' r mair leat buairdeáo an traozáil a' d'úir ar d'ó ceann, ríur fíor ar mullac an cnuic seo 'r deap uair, 'r annrim tíocpa rímaointe ar leir eugaó. Tá Conamara le feiceál agao go ríolair, an taob tíar, an taob tíar, an taob ó deap 'r an taob ó tuair. Tá na deanna deóla go víreac le d'ó taob, an d'á ceann deag go ríolair le feiceál agao, gac ceann go h-uaigneac ann réin, 'r gleann deag deap ríur gac ceann acu. Táir breáí leatán ag a' mbun 'r ion-gantac caol ma mbáir. Nuair atá d'ó ríit leirge 'r c'íntim pártá 'r d'ó curó rímaointe cpiat i d'óll a' céile agao, téirig ar d'ó potar 'r tabair ceao a' cinn d'ó fíor le páíar 'r deir tú irtig i lár na Coirle Móiré 'r i lúir fíurí i n-aíar ámén. Lá an baile deag seo ríurde i n-aíar álumín com háluim le áit ar bí eile. Tá ré deanta ar d'óir na fíurige le taob coirle, meall-tráca, áll-tráca, rputám, áirneaca 'r cnuic tairt tiompall air. Ní deapna Seán móran moirle ran mbaile seo, mar bí air a' beir ra gClocán áro-tratóna. D'fág ré plán ag an mbaile deap seo 'r tug agair ar an gClocán. Bí cnoic dian, víreac, d'ocamíac le cur tairir aige annrim, 'r ní deapna ré ríurde ná reapam nó gur fíoré ré fíor-báir an cnuic. Anrim ríur ré fíor ar c'áir-pagán cloc 'r deap faoi 'r tairir. Má deap réin ní raib a' deapcaó i n-aíre aige. Ip iomda rin ríur breáí airtac, ríadain a bí le feiceál ag an tríil ón áit seo. Bí Tuláig toir tíor, agus an Cloirgeann tíor tíar uair. Bí Innir d'ó fíur le feiceál go ríolair tamall amac ar an bfuirige. Oileán Clíara tamall ríur uair Oileán deila go ceann-dána uatu anonn go fíurí-eamíail, ip san caint ar mion-oileám eile a bí le feiceál annreo 'r annriúó ar fuó an cuam. Ní deapna ré c'úir fanaet annreo ió-fada. Bí ré ag éirge deirneannac, ceo bán a' pite le b'áirí na genc, brádaó bog, éaríom báiríge a' teact leir. Cuaird Seán ar a' potar 'r má bí d'ocamíal oirpe air a' teact aníor i n-aíar an cnuic bí ríocamíal aige a' d'ól ríur le páíar an cnuic, nó gur fíoré ré an Clocán. Bí clog teac a' pobail go víreac a' bualaó; a' glaoac ar na d'aoime teact eir an b'áiríin páir-teac le linn d'ól irtac i mbéal an baile móir d'ó. Cuaird Seán eir an b'áiríin fíurim. Bí nóimé d'aoime irtig agus nóimé eile a' teact irtac. I mbéapla d'úirad an páiríin 'r na páiríeaca ar fáo. Bí na d'aoime a' fíurínead 'r a' c'úir c'ponaíde in Seán—san amíear bí Seán airtac a' breacnú, bí ré bróac pálac de báir a' áiríur; níor iongnad rin, mar bí na mílte mílte cpiat tairir aige. Nuair a bí an páiríin tairt cuaird Seán amac agus

d'úir ar teac Coirle. Fuair ré Colm irtig nóimé ma ríurde le h-aíar na teimeáo, b'áir-óin deag caol ríur a' d'á glám aige 'r é a' fíuríob cunnair eirí Stíopán báiréao ar an obair a bí deanta aige an tréact-main nóimé rin, 'r ar an obair a bí leagta amac 'r le deanam aige réin 'r ag an gconganóirí nuair ar fuó Conamara le haig' eirte Stíopán. Bí fáirte 'r fíde ag Colm nóimé Seán. Rí-neadair deagán comíad le céile, 'r annrim d'úiríat Colm "go raib air a' d'ól eirí cpiumíu ra halla—cpiumíu de c'paoib an Clocán, go raib fíde punt de báir na fíurí ag coirte na c'paoib 'r go mb'fíur tíor ar a' fion le haig Stíopán." Níg 'r glán Seán é féin 'r cuaird amac le Colm eirí an gcpumíu.

Bí luat an cpiumíge irtig ríompu—máimteóirí ríolte deagna ar fáo 'r Canóm an Clocán ma meap. Bí an Canóm gíeanníar, caintac an oirde céana—cuaird ré i gceannar an cpiumíge 'r d'fíuríag de Colm céaro a bí le deanam. D'úiríat Colm go raib fíde punt ag an gcoirte 'r go mba mair leir a' c'úir eirte na teangan, gur tairtíur ré go cpiaró ó Connaught na fíuríge. Níor táimig caint Coirle leir an gceatáirleac cor a' bí. D'úiríat fíuríar (an c'atáirleac) gur tairtíur an t-airgeáo uair féin le b'óirí fíuríom a' c'úir i d'óac an pobail; gur tairtíur ríur go g'áir ann, 'r go mba móir an congnam d'ó na fíde punt, 'r d'á mbeáo an coirte fáirte ar na fíde punt a' tabairt d'ó, go raib ré féin pártá ríolteaca a' páíaríte a' tabairt d'ó Colm le haig d'áirí 'r d'ramanna, 'r ar ndíig níor c'úir na teactáirí a bí i l'atáir ma ag'.

Bí Seán i d'óac a' pobail an tréatóna rin 'r tug ré pá deaga go raib na b'óirí fíuríom a' bí d'óac an pobail úr, glán, 'r go raib an oiréao acu ann 'r bí a' tairtáil. D'úiríat Seán leir féin "go mb'fíurí ean ip an l'áim ná d'á ean ar an gcpaoib."

Seap ré fuar, íunne óráir deag fíuríar fá c'úir na teangan, agus d'úiríat "gur c'úir Connaught na fíuríge é féin go Conamara 'r go fíuríim a' bailiú airgid le haig an eirte, gur tairtíur airgeáo go g'áir ón gConnaught; go raídar i gcpuac c'áir pá l'atáir, nac raib píimín i ríaga Stíopán, 'r go raib áccuimge ríuríeaca cpiat amac acu i bfuó na h'eiríann ag íar-páirí airgid. Dá b'íig rin, d'úiríat Seán, go mbeáo Connaught na fíuríge an-burdeac don Canóm 'r don coirte d'á gcpuáirí an fíde punt a' bí acu víreac eirí eirte na teangan; agus ó' ríur é go raib an Canóm com mair rin 'r gur eirí ré ríolteaca a' páíaríte d'ó Colm le haig d'ramanna 'r cpiurmeaca ceoil, go ndéanpáó Colm 'r é féin a' react míle d'itceall leir na d'ramanna a' c'úir ar bun com luat i n'eiríim 'r réaríar de, agus an méirí airgid a' g'óiríar de báir na d'ramanna go d'úiríarí d'ó Canóm é le haig' b'óirí fíuríom teac an pobail. Seap an Canóm fuar, íunne meangáó fíuríar agus d'úiríat nac raib fíuríar go raib Connaught na fíuríge i gcpuac-c'áir airgid, agus ó' ríur é go raídar i gcpuac-c'áir com móir rin, go n-íaríar ré ar eirteóir na c'paoib na fíde punt a' c'úir eirí Stíopán, agus go raib ríur aige go ndéanpáó Colm 'r Seán a' d'itceall leir na fíde punt 'páíail ar air d'ó le h-aig na mb'óirí.

[Ní Cpioc.]

loc measg.

PARTALÓN P. MAC A' DÁIRO,
SRÁIO TREASNA, GAILLIM.

Deapíurteóir agus Sioll-Gléapadóir Oiríar
Eaglaire agus Píand.

Cuite puó ar a' fíuríre.

Teap-íuríeac, Taorídean-oiríeaca, agus
Fíuríneam Tíge.

ROIBÉARO MAC DOIMNAILL,
SRÁIO DOIMNIC, GAILLIM.

Mumíu c'áir-ríeal:

"Plumbur" Gailim.

Sean-focla

IX.

1. Má'r cam díreac an róto, rí an trlige móir an aicéioirpa.
2. An té a bíor a' magsaó bionn a leat faoi féin.
3. An té naé scleactann an marcuig-eact, dearmadann ré na rpuir.
4. An té ir mó fiubairleat 'ré ir mó feiceat.
5. Níor bíat ir bíat naé mbairfíó an bair.
6. An áit a paacáó an éor paacáó an lám.
7. Bionn éuite éarpe gíobac so oíóige rí a ná.
8. Ir minic a o'pás beal na huaióe puo as beal na trmuaióe.
9. Ar éangair beirtear ar na daome asur ar adarpa ar na ba.
10. An puo naé ngoirtear páigtear.
- II. Cuiois tú féin leat féin asur cuioe' Dia leat.
12. Ir mílir dá ól é asur ir fearb dá ioc é.
13. Cinneann fear na foigíoe ar fear na pósta.
14. Ir fearr capa ra gcúirt ná bonn ra rparán.
15. Ir minic bíat fearb ar an bfeimne.
16. Ir fearr cómaile i n-airge ná dá cómaile le ceannac.
17. Nuair ir mó an spreann 'reat ir cóir éirge ar.
18. O'póuig cinnipe cóngnam.
19. Ir maic an báóir an té atá ar an talam.
20. An té bíor bréagac ir dá éreapca beir bradac.
21. An té naé gcuirfe ran éarpac ní dampe ré ra bfoómar.
22. Ir iomaó uirge i loc éirne,
Ir iomaó pléibte i gConamara
Asur nuair a labraigeat an Sapanac
Deapla
Nac 'na beal a bíor a éangá?
23. Níor dúim Dia beapna apam nár orsail ré ceann eile.
24. A cómaile féin do mac Anna asur ní bruar ré puam níor meara.
25. Fan le cóir asur geoba tú cóir.
26. Ir áit liom do cuio, a boóais, ac ní náil liom tú féin.
27. Bí fear faoó ann asur dubairt asarpt leir—"Cé'n t-amm atá ar do sean, a Seán?" "Máire Bán, a m'anam," arpa Seán. "Ná tabair t'anam, a Seán," ar an asarpt. "M'anam féin naé oíuib-ao." "Tug tú anoir é, a Seán." "Deap-ao a pinne mé, a m'anam," arpa Seán.

II.

bróga na laoi.
 A bróga is fearr le ceannac
 as
 seán ó lairde,
 i mbarr an cáilte, i ngeallim.

III.

An Tead a bfuil clú air le na gairí
Tae, fíona, biotáille 7 intread tige.

IV.

m. brechtnac,
srđio dno, na failime

v

níl aon triopa iní na cáigi a dhíul níor mó
earraíóe saóealac le faéail ann ná ag
A. moon, teoranta,
óilear cultaí fear, hataí ban 7 saé aon troit
éavais feilear u'fear, bean, nó páirte.
oirgíonta eglinton, i ngailim.

VI.

Xinnf.
má deapruigeann páinní uait rypóid eugam-pa
r cuipfeao eugat leadbhán a bhuige tó gac eolair
i n-a-staod ann. Tairbheánra pé uait an éasí le
aighéar aaimpí a pádál r thiodlóir a fceadaint.

A. D.

fatter, 1 n5aillim.
 e, pionta, biotaitce, Cuile S6pt an
 f6adur.
 micedl breicnac,
 an ceapnos, 1 n5aillim

24

Feabhar
mícheál bre átnac,
An Ceapnós, 1 n5aillim

in ὁ ἡλικιότης,

Ταοιῶεαν-οιβρεάδα,
Σπάρτο τρεαρνα

541111m.

Синте ио ар а раоире.

mÁIRTEÍN S. MAC CUADZ.

Lon-ceannaidhe,

bótar an cáisleáin nua,

1 nṣaillim.

liam = a feinníde.

lón-ceannaiðe,

Flon, Deoir, Diotailte, Tæ ar feabhar.
SRÁID LIAM TÍAR, 1 nSAILLÍM.

Deirdre láríor má bionn Clainne Gaedéal
láríor. Iáríor an feoil is fearr agus
tá sí rin le fásáil ó

Ο φαλλάμαιν,

Spaid Seata na Mamirtreac, i nGallim

seán ó neactain.

Lon-ceannaíde.

Ταε, τοβας, βιοτάιλτε, ριον ναε ρέιοιρ
Δ ράρύ.

SRÁID TREASA NA GAILLIMHE.

(learned to read.)

seafán p. mac énní.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh.

36 SRÁID NA SIOPAÍ, 1 NGAILLIM.

An teac ir fearr le nagaib eapraide
iarrann, fíolca, 7 ciorpán tige do ceannact

— m'a teartuigeann —
an feoil is fearr

uait 7 a páigil ar a luac, nó m'a teartuigeann
bagún, picíní, muic-feoil nó brianáin ina fearáir
uait, téipis 45

Seán O Gallcobhair,

Foirgionta Dám Éirinn,

1 ngailim.

Ar a cúro talman féin nó ina cúro rgioból a
beirtear, tóigtear 7 reamhuigtear 'cuile doiti-
teac, mar 7 caora 7 uan dá marbhuigeann ré.

ppoinriar mac Conmáir

7 a comluet.

Díoltóirí 7 Reacadóirí
Tae, Fíonta 7 Beata.

1 ngailim.

ní tíg le doinne a pió ná bfuil eapraide
uaitéarac go leor annpo.

Már mian leat ROTAR
maic a ceannac, nó már
mian leat veir a cup
ar an gceann atá agat,
téipis 50

S. mac an bÁir,

an ceannós,

1 ngailim.

féac!

Bi cinnte 7 téipis irteac 50
bpeice tá a bfuil ve : : :

ÉADAC le n-agaib an fheimh

le díol go han-tpaor 45

Tomár mac Suibne,

1 ngailim.

T. Díolún 7 a Clann Mac,
luet Díolta Seor.

Seo é an

[T.O.]

Comarita.

T. Díolún 7 a Clann Mac, 1 Spáir Liam, 1 ngailim.

Tomár Ó Cacláin, Lón-Ceannarde,

SRÁID NA SIOPAÍ,

— 1 ngailim. —

Díad, Tae, 7 Fíon ar feabap.

Teac na h-olla

SRÁID NA SIOPAÍ,
1 ngailim.

Cuiris le deántur na : Cuitaí ó 80/-
n-éineann 7 páigil airgead. 50 uci 80/-.

Ceannuig éadac ar bit teartuigeap uait
45 uis . . .

Tomair uí Cacláin,

1 ngailim,

Aic a bfuige tá luac do cúro airgead.

an halla leigis.

Spáir Seata Liam 7 Spáir Doimnic,
na Gailime.

Seac leigear ar feabap 7 ar glóine.

Sean Ó Paoláin, L.P.S.I., Poiticeir

An Sgeal veirpó

a rgiob

miceál ó máille

("Diarmuid Donn")

naoi ngábad an giolla d'uib

le páigil ó

comluet oideacais na
néireann,

Ar páigil arir.

leat éoróin (glan) a luac.

Duine ar bit a teartuigeann "An Stoc"
uait, nó ar mait leir fuagrad a cup ann,
rgiobad ré ag an mbairteoir .i.

An t-atair ó ceallais,

Spáir Doimnic, a 23,

1 ngailim.

Trío an bpoirca . . . 2/6 ra mbliadain.

" " " . . . 1/3 ra leitbliadain.

Maroir le gac ádabap rgiobda a teirdeap
ra bpaipéar cuirteap rgeala 45

tomás ó máille,

Colárte na hlotrgoile,

1 ngailim.

AN STOC.

eanáir 7 feabra, 1920.

féar.

Cuala ríó ar fáil an sean-focal, "mair
agur geobfa tú féar." Ir mar rim don
Stoc pfeirim é, má maireann ré ir dóca go
bpuige ré féar, nó mur bpága ré féar
geobfa ré airgead le n-a coitá agur le
n-a tógail. Tá an Stoc a' maireactáil anoir
le dá bliadain agur páite, agur ní bfuair
ré don féar ar an bpaó rim ná don airgead
ac an méro a fuair ré i tceapac nuair a
éamig ré ar an paogail. Sé piapap Mac
Canna-beannact Dé le n-a anam—a
épuinnis airgead leir an Stoc a cup ar
bun agur a cup airgead é féin ann. Du
maic linn pior a veit ag luac a léigte, cir
sup páipéar Connaecta an Stoc, nár
púicead piginn amám den airgead rim i
gConnaecta agur nac ucamis piginn
ná leir-piginn o'airgead Connaecta
de bponntanar 45 an Stoc ac veit
bpuite a tús bean fcanamail dá bfuil
annpo i mbairte mór na Gailime. Támuo
burdeac di-re agur a ádabap agam, ac bu
maic linn an t-ugap céadna burdeacair a
veit agam do doime eile pfeirim. An
t-airgead rim a tús ppe dúinn tá pé a'
curoiú leir an Stoc a épaobrgaoilead ar
puo ceanntap fceadlae Connaecta agur

ar puo na héipeann. Tá pé a' cup doime
a' léigead agur a' labairt fceadlae nár
cup rim mnti apam ceana. Tá pé agam
le buaireanna agur bponntanar leabap a
tabairt do páipci ar an nGaebealtact atá
a' rgiob agur a' cup airci ag an Stoc.

Duine ar bit a cuppeap airgead eugam
le curoiú leir an Stoc veit a luac-paotair
agur a páram aise ra méro a cuppeap ré
an fceadlae un cinn ir na ceanntap fcead-
ealaca. Ir iomda fceadlae atá a' dul i
gló ra Stoc a bead imigte do léig mepac
é. Tá a mile oipead pór le veanam.

Duine ar bit ar mait leir curoiú leir
an Stoc, tíg linn pílim fceallad do nac
airgead cupra amú a cúro airgead ann ac
airgead a paáar i tceapac don ceangair.
Du maic linn pior a veit ag na léigteoirí nac
bpuil fear eagar ná bairteoir an páipéir
reo a' páigil piginne puairde ar an méro
atá riad a veanam a' rgiob agur a' épaob-
rgaoilead an páipéir. An muntir eile atá
a' rgiob don Stoc níl riad a' páigil don
airgead ac oipead ná don ceo ac an páram
atá pé a tabairt doib a veit a' veanam
maiteara don fceadlae agur o'Éirinn.
Ac tá coirap mór leir an glóirdeirde
agur níl an t-airgead a páigtear ar díol
an páipéir i n'oon ioca ar a pon. Ní beaui-
eann na bpaipra na bpaipre i gconmuirde,
agur duine ar bit atá pára leir an Stoc
agur ar mait leir curoiú leir an nGaebealtact
atá a veir aise anoir agur reo é an t-am
cópac éirge.

Poinnte beag eile. Tá go leor páip-
teanna de Connaecta a bpuil cuimpe mór
fceadlae dá labairt ionntu agur ir beag
má tá cóip amám den Stoc dá díol
ionntu. Ní hé rim an éadai ar éapac don
fgeal a veit má tá muntir na n-áiteaca
rim díol agur dá-pípi ar pon na fceadlae
agur na héipeann.

Ir péirir na fiontáir a cup ag an mbair-
teoir nó ag an bfeap eagar.

CONAMARA.

Sílim nac bfuil duine ar bit nár mait
leir piora eolair o'páigil ar an mbairte
nó ar an díol a gconmuirdeann pé féin ann.
Anoir beapra mipe beagán eolair ar an
mbairte a bfuil mé féin ag maireactáil
ann agur 'ré an baile é rim—Conamara.
O'féirir go bfuil doime ann a euala
cpáct go mune air agur doime nár euala
apam. Ir áit é Conamara a bfuil go leor
bairteaca beaga gan móran tabaecta ionntu.
Níl na bairteaca reo an-tpaibir amac ir
amac cé ir moite de coirp áit i bpaó ó céite.
Cé go bfuil doime paibir ann veirim leat
go bfuil níor mó de doime bocta ann, ac
mar rim féin níl riad com dona le doime
i n-áiteaca eile. Tá don puo amám i
gConamara agur pé rim é nac péirir leir
na doime fpeim ná blogam a veit acú mar
a paotpuige riad go cpuair é, mar a bfuil
coirp-doime i bpaó ó céite ann. 'Sé an róp
paotpu a bíor acú—níl mé a' caint opeu go
leir ac ar cúro acú—bionn riad a' ceannact
móna ó doime eile agur dá cup go n-áirann,
go Gailim, go Cinn-Máir agur go leor
áiteaca eile, i mbáir móra le n-áig airgead
móir páigil opea. Bionn riad a' veanam
ceirpe pfeirim agur dá tabairt go Cill-
Ciapam le díol le longa a tagar ar áiteaca
i bpaó i gceim. Níl obair ar bit ir puac-
tanaisge i gConamara ná a' beaú eallac, 'ré
rim muca agur veitridis. Níl móran duine i
gConamara nac bfuil beagán eallais aise.
Iad reo nac bfuil móran talmán acu le
veitridis a tógail, iad reo atá ar oileam
agur mar rim, veanam doime mar rim
paotpu ar iapac. 'Sé an áit ir mó a
nveapap iapac com pava le mo meabair,
an Tráig Bán, mar níl móran talmán acu.
Tá rgioltae i gConamara le paotpu a
tabairt do na eallin agur le veanam láraí
a múnad doib agur airgead a páigil opeu.
Tá rgioltae ann pfeirim le poigim a tab-
airt don aor ós. Tá go leor caopac i
gConamara, burdeacair le Dia, le clúadac
a cup ar gac duine ra ngeimeap. Tá
Conamara follám agur ir pí álumh an áit
a veit ann 'pán Sampaó. Tá don puo
amám a veantap i gConamara, 'ré rim

poitín agus níl siad anar ar bít fa domhan leir, ac oíoc-mear agus oíoc-béara a cup ar bun agus a tarramnt 'ra tír. So veimín i' mór an tpuaisge go mbea' doime dom oí-céillíde rín i gConamara ac fapaioir! tá cur acu amlaí.

Cúinne an tSeánóra

inbhear mór.

I.

Nac iomda oíocce 'sur lá bpeágs doibinn
Cait mé piampamail maí go leór?
In ar tír úo a rad péile lionta
In na doime epionna i' os.
Sul ear an raogal mé go vubac i bpiopún
Faoi spád mo típe, veir Seán nac cóir,
Ac lá 'r oíocce go bráe 'r coíocce,
Ní rgarra mo cúinne leat, a Inbhear Mór.

II.

Cam-óigea' pógóda, i' cumg na doaire,
Spriog mo éioide 'rtis faoi feirg mór—
Le claidheam faobair le congnam a raoréa,
'S cup arírt ar malrait tpeór.
Má loic an tpuise úo, síd fuil do rmiocad
Na n'gall 'na tuille san tpuaisge dóib,
Do éreac ar oírt úil do lo 'r oíocce,
'S o'fás mé rmaomea' ar Inbhear Mór.

III.

Nac iomda ní ann—ar bpeac 'r an faocá
Dáto go lionmair 'r iao faoi feól,
Ceól dá vóanam as éim 'na rgaréa,
Marom, oíocce, trácnóna 'r neóm.
Buacaili spóide ann a tuig céaró raoréa,
Seapmac, raocamail, ceanamail cóir,
'Sé a ngurde éioide i'rtis, do lo 'r oíocce,
Beir fá brat na raoréa i n-Inbhear Mór.

IV.

Tá gream i' piampa gac don lá raoréa
As os i' aorta ann, rppaoi 'sur rppóit,
Tá rppéir-mná eaoim ann, a bpoit 'na plaodai
Go coim ar pliocad ar vót an óir.
Don ven tpeib úo o'fás mé faoi doaire
Ingráó uipri a rmaomea' rí blá na ríor,
Dem malrait éioide liom trácnóna doibinn
Ar bpuac na raoréa i n-Inbhear Mór.

V.

A' tairteal típe a' teagars doime
De gnáe a binn-re san brón, go rógac,
Mian mo éioide 'rtis ríol na raoréa
i b'póla ríor a cup san feól.
Má éir an tpuise úo, níor lag ar n'óilre
Ar rppioirio níor élaon ná 'rít go veó,
Mar rín, a doime, reo buacín lionta
Ar pon ar n'óil-feap i n-Inbhear Mór.

seanóir.

beanna beola.

I' doibinn liom na beanna,
A b'paoe, 'r a rleíde,
A máoma, 'sur a ngleannca—
A' tairneam fá gac spéme.

II.

I' fada liom an t-airteal,
Go vót na beanna i n'epimn,
Annrim acá mo tairteal
Síó i gceim acáim i n'geirbeann.

III.

Dár ná'p fágao go bpeiceam—
Fáil ar puais in éipimn
Fá faoirre arírt go radam,
'S fán ar luét an éitig.

seanóir.

ó flaitbeart f.

Spáio Doimne na f. l. m. 3

Capanna móra, capanna bea. 5 f. 4" poc-
paioe, gluairteáin. Ní cuipéar moill ar
é. 112. f. 4. 49.

"Íoc fíada t' a'car."

Le páite anuar, tá an pobal reo tpi n-a
céile. Níl namnáboctaa fágail coíolad na
horóce, agus níl na rí i n'oon punt oibhe
a vóanam, agus maroir leir na garúir—
níl don tpuim acu ra b'póluim. Agus cé'n
fát rín? Mar gheall ar dume uaral a táimig
go ggríob i mbliadna. Dá mbea' eolar
asao ar muntir Camur, fíltea nac gcuir-
pea' ré don imirde ar mo pobal cé an ríor
dume uaral a éiocead don Teac Mór, agus
nac n'vóanfaroir don iongnad vóe, mar
feicear ríad éile ríor doime uairle ann-
rín 'eile bliadna. Ac bíor ríor asao reo,
nac b'paca ríad leirde an dume reo ann
céana aríam. Sa gceao d'ol ríor, téigeann
ré reo as díppeann an Oomnaig, agus cé
éuala tráct aríam céana ar dume uaral ar
ggríob as d'ol i n-aon áit ac go vót an team-
pall fálloa. Ina teannta rín, labuirgeann
ré an gaeóilge go binn, bliadna, agus rín
puo ná'p cualeat go vót reo as don dume
uaral i gCamur. Ruó eile vóe, ar Meiricea
an dume reo, agus ní raib dume uaral
aríam annreo ríome ac Sapanac nó Albanac.
Annrim ní téigeann ré as iarfad nó as
faibléarae ar n'or doime uairle eile, ac
caiteann ré an lá agus uairleannca cuo
maí ven oíocce rpeirín, tís fcan-véarile
Seamur fadó, as éirteact le rgealta
rír fcan agus nua, faoi éipimn agus a'
cup bonn ar éile ríor a tuic amaé i gCamur
i n-aipir an Oíoc-faogail. Nac airveac an
dume uaral é rín, agus an don iongnad é
go mbea' mo pobal tpi n-a céile aige?
Cuata mé go mbionn véarile Seamur
fadó a' cumad bréas vóe. Labair mé cupla
pocal le véarile faoi imrean na mbreag:
"I' faoi'n dume uaral atá tú anoir, a
a'car," ar rpeiran.

"Seao," arpa mipe. "Nac mór an náire
do fcan-dume vóe do ríor a veit a' cumad
rgealta don dume uaral."

"A a'car," ar rpeiran, "o'innir mé vóe
an méro rgealta a bí agam. Ní raib ré
rárta. V'éigean dom annrim corp-céann
a cumad. Ac o'innir mé an fípinne vóe faoi'n
Oíoc-faogail." Níor dubairt mé réim níor
mó le véarile, ac comairle a cup air agus
mé as imreac aipe maí a tabairt do
vairpíe, rín i an mgean, ar fírtéior go
ngóirpea' an dume uaral uaró i. Bí fíor
aige annrim gur éuala mé an rgealt a bí a'
vot éar go raib an dume uaral i ngráó le
n-a mgin. Níor éuala mé ac an pocal
véarileannac vóe dubairt ré faoi "luét na
mbreag." Tá mé i n-aipíear gur éaró a
famlaig an fcan-véarileannac go bfuil luét
bréas i'rtis in mo pobal réim, ear éir com
lágaé cmeálta, veagmóirveac i' tá ríad.
Beir camt agam leir faoi rín aríor.

Ac ar gearr ear éir teact annreo don
dume uaral, bí mé in mo fuirde in mo
reompa trácnóna ear éir mo óinnéir, agus
puoai eile reacar an rppamréar maíreac rín
a' vóanam imirde dom. Amuirgim go mb'
iongnad rín ear éir a raib vóe rgealta a'
tígeact eugam faoi. I' vóca gur éir mé in
mo coíolad, mar éap mé go raib mé
m'earbois, agus go raib an dume uaral
mar buacaili aipíre agam. Bí mé vóreac
a' cup véarile Seamur fadó faoi láim
earbuis—agus ní go rí-maí a bí an Teagars
rpiortáide aige, nuair vóirpíear mé, agus
bí bean an tíge a' ráó liom go raib an
dume uaral ar an Teac Mór as an vóirar
agus gur teartuig uaró labairt liom.
Cuao mé amaé, agus eug mé i'rtéac
in mo reompa é. Cuip mé céao míle fáite
ríome, agus cuip mé ma fuirde ríor in mo
éatáoir réim é coir na teimead. Tóruig ré
a' camt. Ní raib call dom móran a ráó.
Bí ré go maí as an gcamt, agus ba'r
Meiriceaé. Cuip ré ríor ar a lán puoai ná'p
cuip mé don tpuim ionntu. Dubairt mé liom
réim ar an gcaoi a raib ré a' camt go raib
puo éigim tabaéac le ráó aige. Bí an ceart
agam.

"A a'car," ar rpeiran ra véaréa,
"annreo i gCamur a rugaró m'atáir."
"Céao é rín?" arpa mipe, agus leagrá
le tráctín mé ar an nóiméao céana.
"Annreo a rugaró m'atáir," ar rpeiran.

Bí an iomara iongnair oim le taóda a
ráó. Ní véarína mé ac bpeactú air.

"Dubairt m'atáir an méro rín liom,"
ar rpeiran, "nuair bí ré a' fágail báir i
Sicágo i Meiricea. A mic, ar rpeiran, 'i
gCamur, i gConamara, i n'epimn a rugaró
mé.' Agus annrim dubairt ré, 'tá fíada as
teac ra mbaile rín oim. Tá mé a' fágail
cuo maí aipíre asao. Má tá don mear
asao ar an b'pocal véarileannac a véaríar
mé leat ar an raogal reo íoc fíada t'
a'car." Sin é an pocal véarileannac a
labairt ré go bfuairt ré báir."

"Agus an é rín an fáat a bfuil tú annreo?"
arpa mipe.

"Sé," ar rpeiran. "Níor cuip mé don
tpuim ar vót i gcamt m'atáir. Bí mé rí-
gnóac a' vóanam tuille aipíre. Ac ra
véaréa v'éigean dom ríim a cup ionntu,
mar bí na poela rín—'íoc fíada t'atáir'
—i gcomnuirde in mo éluara, ba cuma máir

Du ceart dá gac gaeóilgeoir i mbaile

áta Cliat san aon arán do céannac

ac

ARÁN

ui

Cinnéioe

an t-ARÁN IS FEARR DÁ n'VEANTAR

124 go vót 131 SRÁIO pÁRNEILL

agus

báeas naomh pÁORAIG,

baile áta Cliat.

fúclán—3141.

Tá cultaí 7 cótaí móra nac
: bfuil rápá i na gceimn as :

Antoine ó Ríain

SRÁIO na siopaí,

:: i n'gailim. ::

éarac gaeóealac ar feadar le fágail ó
proinsias mac donncáda 7 a comh,
: : i n'gailim. : :

A uip vóitár i gcomnuirde le véaríar
na véaríann a cup 'an cinn.

'An Branar'

Ta Uimhir na raithe seo le fail anois
Aisti, Filiocht, agus Scéalta nua dhéanta.

Is. 3d. a fhiacha
(Sintuis bliana, 5s., saor tríd an bpost.)

Maran féidir leat 'AN BRANAR' a
cheannach i siopa, cuir fios air go dtí AN
BAINISTEOIR, 19 Plas Eile, Baile Atha
Cliath.

Sean-Uimhreacha,
Uimh. II. agus Uimh. III. .. Is. 3d.
Uimh. I (fíor bheagan aca) .. 5s.

as éirteacht le gleo na catha móire a binn nó i gcúmeap mo feompa san oirde, cluminn na poela rin i gcomnuide. lean ríad mé mar lean Cú na bflaitear an t-anam boct a bí a' dul amú. Ní fíad mé fearaí leir ní ba mó. Cuaird mé 'as pasart agur o'mnir mé mo ríeal dó. Níor dubairt ré ac amám na poela 'loc fíada t'atár. Agur anoir, a dtair, tá mé annreo le n-a-n-íoc."

"Ac, cé'n éad a n-íocfa tú iad? arpa mipe, ceal don pur eile a ráo."

"Níl fíor agam, a dtair," ar reirean. "Sin é an fá a dtáinig mé eugao anocht, le comairle a glacad leat."

Ní raib mé a' rúit leir rin. Níor féirir liom don comairle a tabairt dó go b'fágam tuilleam eolair. Cuise rin, cuir mé an ceirt reo:—

"An bfuil tú amac an teac i gCamur?"

"Fuairéar," ar reirean.

"Agur cé'n teac é?"

"Se teac Dearcle Séamuir Tairg é," ar reirean.

An bfeiceann tú rin anoir. Teac Dearcle Séamuir Tairg!! Ní mór dom a beir air-eac ra gcár reo. B'féirir go bfuil an bteamnac rin a' meallad an dume uapail le b'péaga.

"Agur na fíada?" arpa mipe, as iarraird an ríeal a fágail go hionlán.

"I' fada an ríeal é," ar reirean, "agur b'féirir go bfuil tú tuirpeac anocht."

"Nílím, nílím," arpa mipe. Bí fíor agam na bfuigim don corlaó an oirde rin go gceolpim an ríeal.

"Tá go maí," ar reirean, "ac mpredeá mé ar mo bealac fém é:—

"Sa Opoé-faozal bí fear agur bean ma gcomnuide i gCopa Láir. Tá eolur agao ar Copa Láir i n-aice Camur foctair. Ní raib acu de claim ac don naorideanám amám. Bí ríad páca compóirteamail sup loc na patai; annrim teann an t-ocpar leo. Sa deiread, don lá amám ra Máirta, ní fáca ríad tado amac pómpu ac b'ar leir an ocpair mup b'fagad ríad cabair ó áit éigin. Glac ríad comairle le céile. Socruig ríad i ndeiread na dála go dtuubrad an bean an páirde léir go dtí n-a muntir i n'gleann Trearna go mbead an Opoé-faozal éart, agur go dtuubrad pí beata abailte don fear. D'imtíg pí léir, i fém agur a páirde. Trearna enuc Camur pocruig pí ar dul le áitgiorra a déanam. Táinig meirdean uirí agur i a' dul éar an teac a bfuil Dearcle Séamuir Tairg ann anoir. Sé a dtair, Séamuir Tairg a bí ann an uair rin, agur bí Dearcle ma páirde beag. Tugao pur le n-íte don bean annrim, cé na b'raib móran le ppáil acu fém. Nuair bí pí ag imteacht ceap pí an páirde a tabairt léir. Ac comnig ríad uair é go mbead pí a' filléad ar air apir, mar éadac ríad na b'raib pí páca láir le é ioméar. Tuit an oirde uirí agur i díeac a' tarrpant ar "ppiorún Camur," agur éinn uirí an copán a fágail. Ní raib don b'ocair ann an uair rin. Rinne pí cupla iarrpact ar dul anonn éar an mbogac agur éuille uair fuair pí an áit ar bogad faoi n-a cora. Sa deiread, táinig pí ar áit épuar, agur o'éirig léirí dul trearna. Ac bí pí páirde. Cuaird pí irteac i fean-bocán a bí ran áit a bfuil an ríorl ann anoir, le n-a ríeal a teigean. Tuit pí ma corlaó agur imp an gceolaó táinig an b'ar. A, a dtair, na b'fuil truaig agao don bean boct rin! Ó cuata mé an ríeal i' iomda uair a bím a' pmaomead uirí, agur i ag iarrpact dul anonn éar an áit boig éuille rin a dtugann ríad "ppiorún Camur" air, agur an pmaomead ma hiontinn go mbead a fear caillte pómip nuair o'fillpéad pí, an farréir ma eporde go ríorpéad an ppiorún i agur go mbead a páirde gan mácar. Fuair pibe b'ar leir an ocpair agur bí an beata a fágail na típe i ríoríg Sarana. Ní féirir liomra a beir ar éad Sarana ma dtair rin. Marom Dia Domnaig agur na doime a' dul ag an díreann, ppíeac an corp. O'áitig fear ar gleann Trearna é. Cuiread an ríeal eug a fear i gCopa Láir. Bí ré caillte póm an teactaire. Cuiread an bean annrim amuig ag Opoéac Poirnéir. Ac

an páirde—tóg atair Dearcle Séamuir Tairg é, agur leir an aimpín cuaird ré go Meiricea—rin é an ríeal."

"Ac cé an baint atá agao ra leir an ríeal rin? Agur na fíada?"

"Dad é m'atair an páirde rin, agur i' do Dearcle Séamuir Tairg atá na fíada a' dul."

"An bfuil tú cinte? Tá fíor agao go bfuil Dearcle i n'oon ríeal maré rin a cumad," arpa mipe.

"Nílím lán-cinte, ac tá mé beagnac," a reirean. Glacamar comairle le céile. Bí eolur agam ar fean-fear eile ar Muicmeac Ioir-Dá-Sáile a raib peandur aige. Socruigead go raib mipe le ugar a fágail uair má cuata ré tado faoi n' ríeal, agur an t-ugar rin a tabairt liom go dtí an Teac Mór.

Seactmáin ma dtair rin bí mé ag an Teac Mór. Bí an ríeal ag an fean-fear díeac mar bí ré ag Dearcle Séamuir Tairg. Bí na fíada ag dul do Dearcle. Cé'n éad a n-íocfa ré iad? Bí an beir agam beag nac cinte na nglacfa ré airgead. Níor pocruigeadmup tado go bfeicead an dume uapail é fém é.

Tá mé tuirpeac páirde anocht. Tá mé éar éir eigeac ón Teac Mór. Nuair cuaird mé irteac ann, i' beag náir tuit mé ar mo fearaí. Cé o'feicim i' ríeal ac Dearcle Séamuir Tairg agur é ma fíade i gceann de na catáirpéada móra rin a bíor ag doime uairle. Rinne ré iarrpact ar éirge nuair éadac ré mé, ac mo dume boct ní raib don éleactad apam aige ar éadacpéada den tróir rin, agur ní fáca mé ac a cora i n-áirde go ceann tamail ac éadac a tug annrim é? Cead na b'fuil bapamail agao? nó náir cuata tá é. O'oilre, eactmáin go hdomo reo caillte díeac, bí pórad agam i' o'leac pobuil Camur. Bí Dearcle Séamuir Tairg ag an b'pórad, agur b'airpé, a m'gean, agur an dume uapail agur mé fém, agur pobul Camur! Tar éir an pórt, bí cupla focat agam leir an dume uapail. Dubairt ré na b'raib ré fáca ma m'inn cor ar bí, sup le fíada a dtair a íoc a táinig ré go héirim agur na b'glacfa Dearcle don airgead uair. Agur níor érin fém an éuro ba méara don ríeal ac bí reirean—an dume uapail—tar éir m'gean Dearcle a goro uair. Dubairt mé fém leir éall a beir aige. Cuata Dearcle an méir rin agur dubairt ré go raib neart céille ag b'airpé don beir acu, agur mup mbead na b'raib ré fém i' b'pórad ar lác-air.

Nuair bí mé a' fágail an tíge móir tréac-nóna, táinig Dearcle píora den b'ocair liom. O'mnir ré dom go raib an Teac Mór ceannuigé tar bap amac ag fear na hingine agur go raib ré le comnuide annrim, agur go mbead reirean ma comnuide ann reirir. "Ac, a dtair," ar reirean, "b'fear liom go móir mo b'ocáin fém i' n'fóir na Romac, agur mo éadacpéad épuar admuir fém."

Na catáirpéada a bí ra Teac Mór a bí i gceirt aige. Ar mo bealac abailte cuaird mé irteac go dtí an uair taob i' ríeal den b'ocair ag Opoéac Poirnéir. Bí leact deap o' a cionn agur bláanna a' f'ar éart timéall; cuaird mé ar mo glúim agur cuir mé paroir le hanam mácar móir an dume uapail a' o'íoc fíada a dtair.

GLASCU.

COMAISEANNA.

26. Níl ré i' ríeal agur níl ré amuig agur feictar éuille lá é. An páirdear.

27. Cé'n éad éuro den bó a teigear amac an beapna? A hanáil.

28. Tá ré com épuinn le mo ceann agur i' fíade é ná na mílte épuinn. Céirclín pnáite.

29. Tagann ré irteac ar gualli doime agur teirdeann ré amac mar pnáitín píora. Móm.

30. Cáit mé ruar é com geat le pneacta agur tuit ré anuap com buirde le ór. Ub.

NUÍN DO'N MADAÓ

Ar tórram Séimin a' Chocam biomar—muntir b'ar-poirín, muntir b'oirín Maol, muntir foctar áro, muntir Ceann Ramar, agur beir nó trúp ar Rormuc; gaoita le Peigin, bean Séimin. Ní raib móran le ráo ag dume ar bí i' o'íor oirde; ac na pí a' caiteam tobac agur na mná a' cogar-naigil ór íreal dóib fém. Biomar annrim san gíog san seas agam, mar a'ubpar, ac amám nuair tígead dume irteac a fíadead le n-ar n-air a'ubpar "Oirde b'péag épuar," a páirpéac. "Nac gearr a fear Séimin boct, go ndéana Dia g'páirca air." "Go b'póiré Dia ar Peigin, an éreacpí, mara móir an o'íor truaig i fém i' a n-áilín." "Go b'péaca Dia ar dílleactaí an domam."

Biomar mar rin sup ceann ré amac pan oirde, nó sup buail buacaili an baile móir irteac eugam. Támeacpí irteac b'péag, muntir go deimh, cuaird ar a leat-glúim, a'ubparpí cupla focat de paroir; má a'ubparpí, sup deapnaó áit ríorde dóib i' sup tugad píorai i' tobac dóib. Siad a bí i' n'oon a caillte, ní ma dtair o'íoc é. I' gearr go raib an teac líonta le beatac acu: bí ré a' dul irteac i' rúil na mban, go mb'ígean dóib corpneal a n-appín a cuplú cuplú 7 uirge na beataige a trómú uair, go mb'ígean do fean-Máir na Coille a bíor de píoraird dá plúeac le gíorpaó anála an trpáir a tabairt uirí fém go b'páirgead pí faoilte ón aer, i' go dtug mallact na lag i' na láir dóib, i' uirí éuille peact éaracta, náir fan ra mbaile i' gan a beir a' cuplú doime un báir le n-a g'curo 'uablaideact,' "go gceapra" ar pibe, "sup a' comhlinnt le'n a céile b'íorair go b'péirpíré ac acu bu túirge cailltead a píora." "Mo éuro tubairte annrim leo," ar pibe.

I' gearr go raib áirpí purit ann. Peapair Marcur a' b'fapraig "an raib don ríeal nua leo, nó an raib pur ar bí iongantac ar an nuairdeact m'om?" Coruigeadpí o'íoc, a' cumad ar n'óir; ag mpreact éuille ríeal ab uabpáirge ná a céile: go raib fear i' n'gailiú a tuit ar lúig aer píor i' píorleap, go raib ré annrim i' a cora pan aer aige le trpí lá i' náir féirir a' tarrpangc anoir, go raib bean i' mbaile áta Clia a ríorir ar an trpáir, go ndéaca g'luairtean táirpí i' sup deapnaó mion-rppúráin ví, go raib díorítean móir ar an g'clóac i' sup díorad fean-fear i' naorideanann ann, sup pobálad banc i' g'leac i' sup tugad na mílte i' na mílte ar, sup rugad ar muntir an b'uil a' déanam p'ocin i' go raib ceactpí aca ra b'píorín, go raib bó i' mbeal áta na Muice a raib laog aic a raib dá ceann air, go raib Jack the Ripper eicín i' Sarana a bí a' marbú ban ar éadon a céile; i' g'p'utáinnar vío go raib na mná trpí n-a céile acu i' go gceolpéad "A! Dia dtair péiteac" ar co-fuaim épáite uair leir-míle uair, i' go raib éuro de na feara fém páca corpuigé acu.

Nuair a bí deiread leir na hiongantacpí acu corpuigeadpí a' r'pocad ar reo i' pur; a' déanam cleamair baintpéadige le'n a leirde reo o'fear a raib dá péag dílleacta aige, a' pórad caillín áirpí a raib an-éirge-an-áirde fúit le fean-fear éporac de épáiteacán g'páirca, a' déanam amac sup goro fear an-dóigeamail, a bí i' láir caoirig i' sup tuit ré a' épocad, a' déanam áirpí ar éamc i' ar g'óirí pí ar b'fapra feara a cuplú air, a' r'p'ocad muntirpí foctar áro i' n-ag' muntirpí Rop Muc, go mbíor an teac trpí n-a céile acu i' go mb'ígean do m'icilín b'acac—fear a bíor a' dul éart ar máirí époré, a ráo leo pá deiread éar, go mbu dóir dóib náir a beir o'íoc agur dá mbead meap acu o'íoc fém na leirde o'obair a beirpí i' o'leac tórram ar bí; agur mara r'p'opair vío g'curo dílleactac sup gearr go gcuiread ré fém r'p'opad leir. Bíor éuille-near go ceann cupla móiméad. "Marab iongantac an coileac é," arpa dume acu, "o—l mé mup mbi meap agam o'íoc arpí go deo, a m'icilín, mup mbi rin." "Meap tá

An maic leat CLÓDÓIREACHT maic
ar airgead comérom?

Eis linn fuo ar bit ip áil leat a
cupi i gclo go veap taitneamhac.
Cuirfeamur i gclo duit billi, tuair-
irsi, leabhráin, liortaí, etc.

An 'Galway Express'

Liam ó corraoin 7 a mac,

fuindeoir 7 lón-ceannairde,

SRÁID DOMINIC na SAILLIMH.

ó heireamhóin.

Carrannai 7 gluairteáin 7 gléar roépaire.
SRÁID EYRE na SAILLIMH.

SÉAMUR Ó BÉACÁIN

Ceannuirde Suail 7 lomcupóir.

SRÁID MEADONAC, na SAILLIMH.

Tá an tae ip fearr i sconnacá 7 go leor neite
eile atá piactanac le faigil i tige

monica níc Donncaáda,
SRÁID ÁRD na SAILLIMH.

A faeúilgeoir! An uair a beir-pe fósma vo
cupi in don páiréar, tabairi vo'n

CORK ADVERTISING AGENCY, &

Déanfa pé áire duit-pe;
Déanfa pé tairbte dóm-pa.

seán ó cuill, fágaltaí,
95a Spáirí Páiréar 7 sConnacá.

T. O FLANNAGAIN & Chlann Mhae.

Sac uile fóir faidmigeacá
asur innealltóipeacá. . .

DIOILTÓIRÍ ROCHAR. Cuirtear veir
ar rochar 7 ar sunnaí.

SRÁID NA SCONNACÁ, i nSAILLIMH.

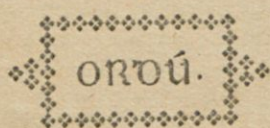
An Teac ina Labairéar Saéúil.

S. Ó FÁTAIS 7 A Cóm,
TEORANTA,

—Dioiltóirí 7 Reacadóirí—
Tae, fionta 7 Uirge Beata,

FOIRGIONTA CEANNAIGEACÁ,
na SAILLIMH.

AN PTOC.

Don

atair ó ceallais,
Spáirí Dominic,
na SAILLIMH.

A Capa,
Cuir eugam—coipeanna
ven STOC sac mí go ceann.

Ann—

Seolaó

muinntir uí Annpacáin

384 bótar CIORCALDA ó tualo,
baile áta cliat.

A Swordsman of the Brigade - 3/9
Irish Heroines - 7d.
(Tá na leabhráir ro fíor éirí an bpoirt.)

ip é míeál ó hAnnpacáin vo marbúigeo le
linn an éirí 1916, vo ríob íao.

Sac cineál leabhráir dainneap le éirínn
le faigil annpo.

Clo-Dibreacha Dhun Dealgan.

AISTÍ TOMÁIS DÁIBIS.

Maille le nótaí 7 a lán nap cuirtear i
gclo go tici roo. Dáiti ó Donncaáda nac,
maireann, a cupi in-eagair; 480 leatanaig
4/- slan, éirí an bpoirta, 4/5.

An mátair 7 ríealta eile a ríob an
piarsac; 100 leatanaig; 2/6 slan,
éirí an bpoirta, 2/10

PURSAÓIR PÁIRÉAR: Ailteacá ar
an Meadon-aoir: 5/- slan a luac; éirí an
bpoirta 5/4.

A STUDY IN STARLIGHT and other
Poems. The collected poems of Randal
McDonnell, 140 pp., gilt top, 4/6 slan,
éirí an bpoirta, 4/9.

CLÓDÓIREACHT Saéúilge, Béapla, Ticeiro,
Suatantair, etc.

Tomár breacnac,
lón-ceannairde.

an ceannóir, i nSAILLIMH.

An "Lucánia."

már maic leat rochar maic a pinneao
nó nár ríob éirí

DOMINALLUA BUACALLA, i muid nuadac

Tá sac cineál feola le faigil
ar feabap ó

míeál maic coisdeala, i nSAILLIMH.

TRUSSÁIN TIGE.

Sac don éineál. De véantúar na h-éirínn,
vá nól ag

63 Spáirí an Capaill Dúirde, i sConnacá
ip le seán mac eóimín an ppoirt.

ua fátais 7 a mác, lón-ceannairde

Spáirí Dominic na SAILLIMH.

Díao ar feabap ar luac comérom.

Teac doireacá 32 plás
an pléimionnaig, ác cliat.
Sároméir,

áur Saéualac vo Saéualac

Tá 59,081 Siopaí i n-éirínn
le véantúar SAILLIMH a díol.
Mí díolamur-ne ac

EARRAIDE RINNEAD
—i n-éirínn—

o Glapáin 7 a Cóm,
11 Spáirí Uacáiréar Mí Connacá,
1 mí áile áta cliat.

Oireacáir.

COLÁISTE na hIOLSGOILE,
—i nSAILLIMH.

Craob ve lol-ríob na héirínn.

Áro-oireacáir le fáigil innti ar na hól-
dántaí voir ceangadair, ealaíam, tréac
7 ceannaigeacá. ealaíam an leigir, reil-
béapacá, 7 innealltóipeacá.

Téarmaí Seapra ar leir

fa comair oirí ríob.

Le sac uile uigair a fáigil ríobacá ag
an meabhránaíde.

Teac doireacá. mna uí Dacáin,

Cearnóg Parnell, baile áta cliat.

An díao 7 an veac ip fearr 7 íao ríob faigil 7 le
fáigil ar a luac.

Tá éirí fócanat ra teac roo.

an sean-teac.

A cuirtear ar bun i 1864,

Tae, Caife, fionta, Uirge Beata,
ar feabap

ó Léanaicáin,
an ceannóir. : i nSAILLIMH

COLÁISTE IGHÁIDE NAOMHA.
(Cumann fopa.) : : : i nSAILLIMH.

Coláiste foir-meadonac é roo a bfuil ceagair
vá tabairt ann ar na craobpáca fíolama a cupi-
ear voiré i gclo a óil go hólsgoil nó a óil
n-éirínn gáta tréac-ceannaigeacá. áiré ar
leir vá tabairt vo fíolam óga. páiré báiré ar
ólaí an tige. le sac uile uigair a fáigil, ríob ag
an aircínneac.

CLOCAR OIRO NAOMH URSULA, i SLIGEAC

Oireacáir i gclo na hólsgoil, (buairéamap
ceiré cinn véac vo Sgoláiréacá an óa díolam
roo caite) i gclo ríob voiré an buiré voiré-meadonac,
na mbann, Cumann na Sgeoltóirí, i.s.m. tréacála,
Sgoláiréacá an Ríob, etc. Tá ríob tigeacáir pá
leir agann.

óá leabap nua vo Saéualac.

MAIDM i mbéarra 7 Dánta eile.
Osborn Bergin vo ríob; a luac,
1/6; éirí an bpoirta, 1/9.

AN CAISE FÁR. Leabap nua-fíolam
peabap ó hAnnpacáin vo ríob; a
luac, 1/6; éirí an bpoirta, 1/9.

CLÓ na sConnacá,

44, Spáirí Dawson,
baile áta cliat.

STORTHA AN MHALOIDIGH,

i nSAILLIMH.

bróga Saéualacá.

—o:—

óá nól le luac
siopaí.

Tá Teac Oiré a bfuil compóiré ann ag

SÉAMUS Ó LARDE,

—o:—

SRÁID DOMINIC IÓCTAIR na SAILLIMH.

"Toza gáca bíó 7 rean gáca oige" áiré.

Printed for the Publishers
By The Athlone Press Works Co., Ltd., 46'20.